

§4 “V – X ғасырлардағы арабтар”

Пәні: Дүние жүзі тарихы

Сыныбы: 7 “д”

Пәні мұғалімі:

Каракулова Жанат

Сабақтың мақсаты:

Білімділігі:

- VI – VII ғасырлардағы араб жерінің біртұтас мемлекетке бірігуі және ислам дінінің пайда болуы туралы баяндау.

Дамытушылығы:

- Өз бетімен жұмыс жасауға, талдау қорытынды жасау қабілеттерін дамыту.

Тәрбиелілігі:

- Араб түбегінде пайда болған ислам діні туралы айта отырып имандылыққа тәрбиелеу.

Сабақтың түрі: аралас

Жаңа технология:

СТО,СКТ әдістерін пайдалану,
баяндау, сұрақ – жауап

Көрнекілігі:

Дүние жүзінің саяси картасы,
сызба, суреттер

Сабақтың жүрісі:

I.Ұйымдастыру.

II.Зерделілік жаттығу жұмысы:

- а) Блиц сұрақтар
- б) Ой шақыру

III.Жаңа сабақ:

- а)“V – X ғасырлардағы арабтар”
- б) АРАБ ХАЛИФАТЫ – сатылай кешенді талдау

IV.Жаттығу жұмысы:

- а\ Оқулықпен жұмыс
- ә\ Картамен жұмыс
- б\ Жылдар сөйлейді
- в\ “Мені түсін” \термин сөздер\
- г\ Топтастыру
- д\ Ойды тұжырымдау

V.Білімді есепке алу:

- а\ Толықтыру тесті
- ә\ Баламалы тесті

VI. Үйге тапсырма.

VII.Бағалау.

I. Зерделілік жаттығу жұмысы:

Блиц сұрақтар:

1. Шығыс Рим империясы Батыс Рим империясынан қашан бөлініп шықты?
2. Византия империясының ұзақ өмір сүру себебі?
3. Юстиниан заңдары қандай маңызға ие болды?
4. Византия империясының құрамына енген мемлекеттерді ата.
5. Орыстардың Византияға шабуылы қашан тоқтатылды?

Ой шақыру:

- 1) Араб халқы туралы не білесің?
- 2) Арабия түбегінде орналасқан мемлекеттерді атап көр.
- 3) Арабия түбегі туралы білетініңді ортаға сал.

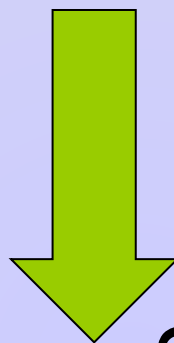

II. Жаңа сабақ:

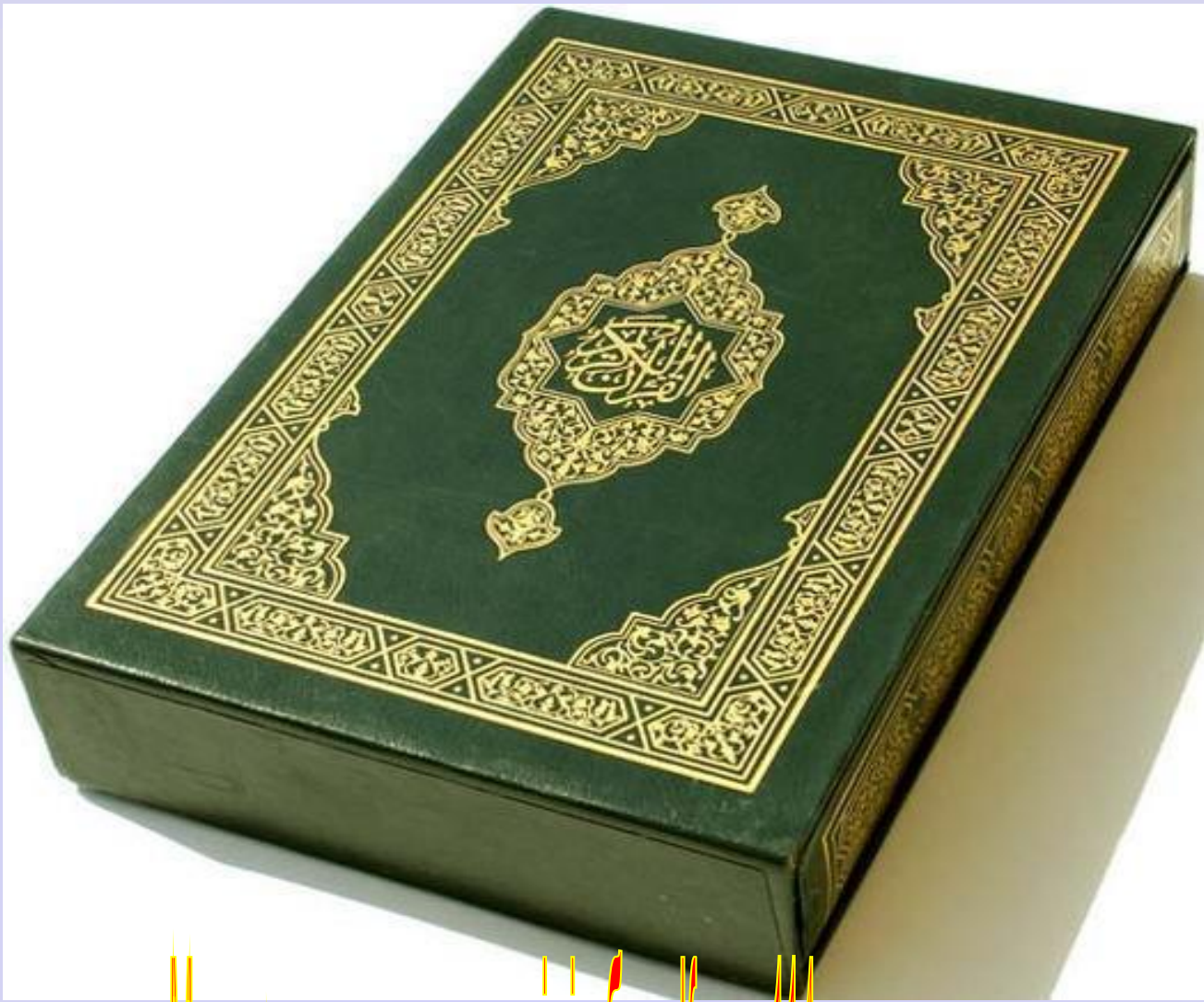
Жоспары:

1. Ежелгі араб феодалдык мемлекетінің құрылуы.
2. Араб халифатының
3. саяси басқару жүйесі

Ислам идеясын таратушы

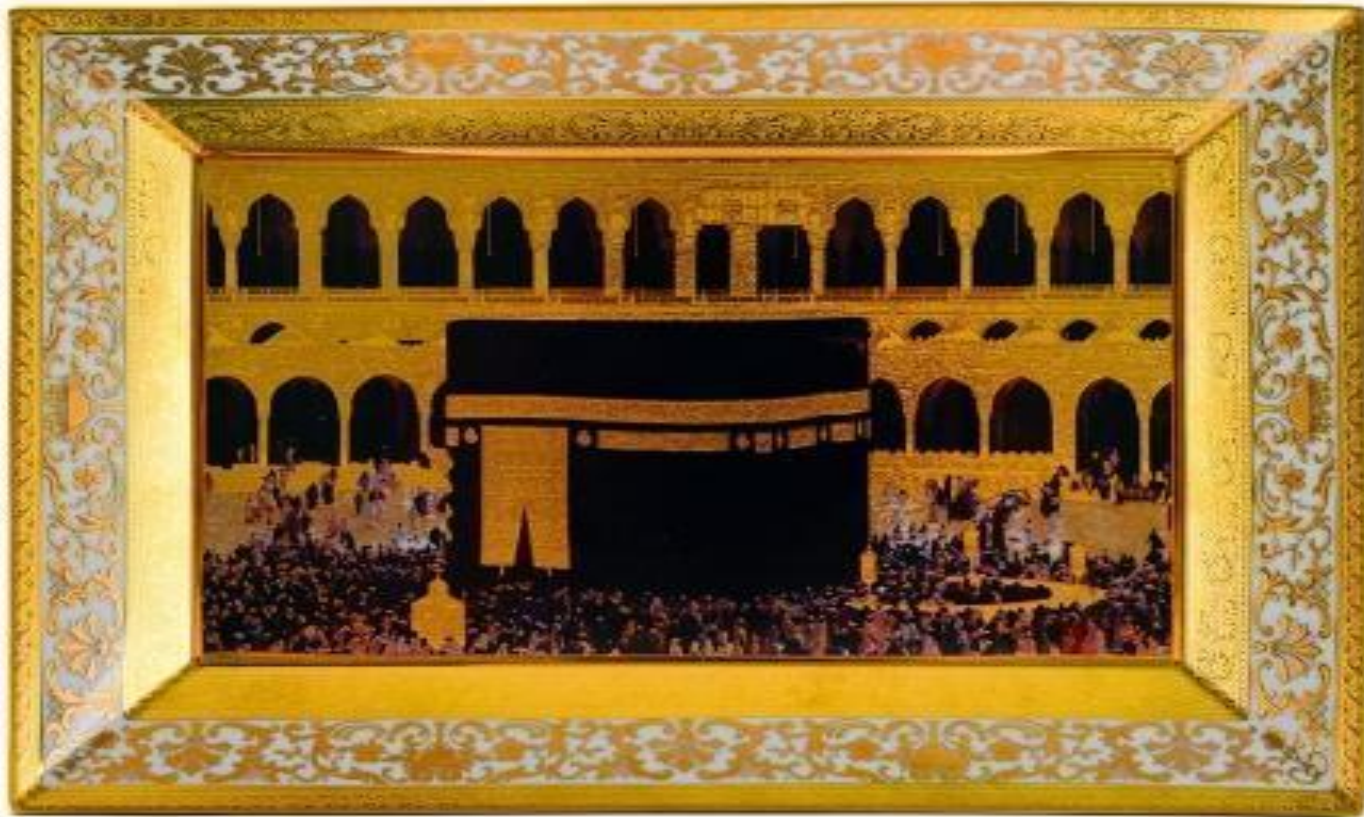

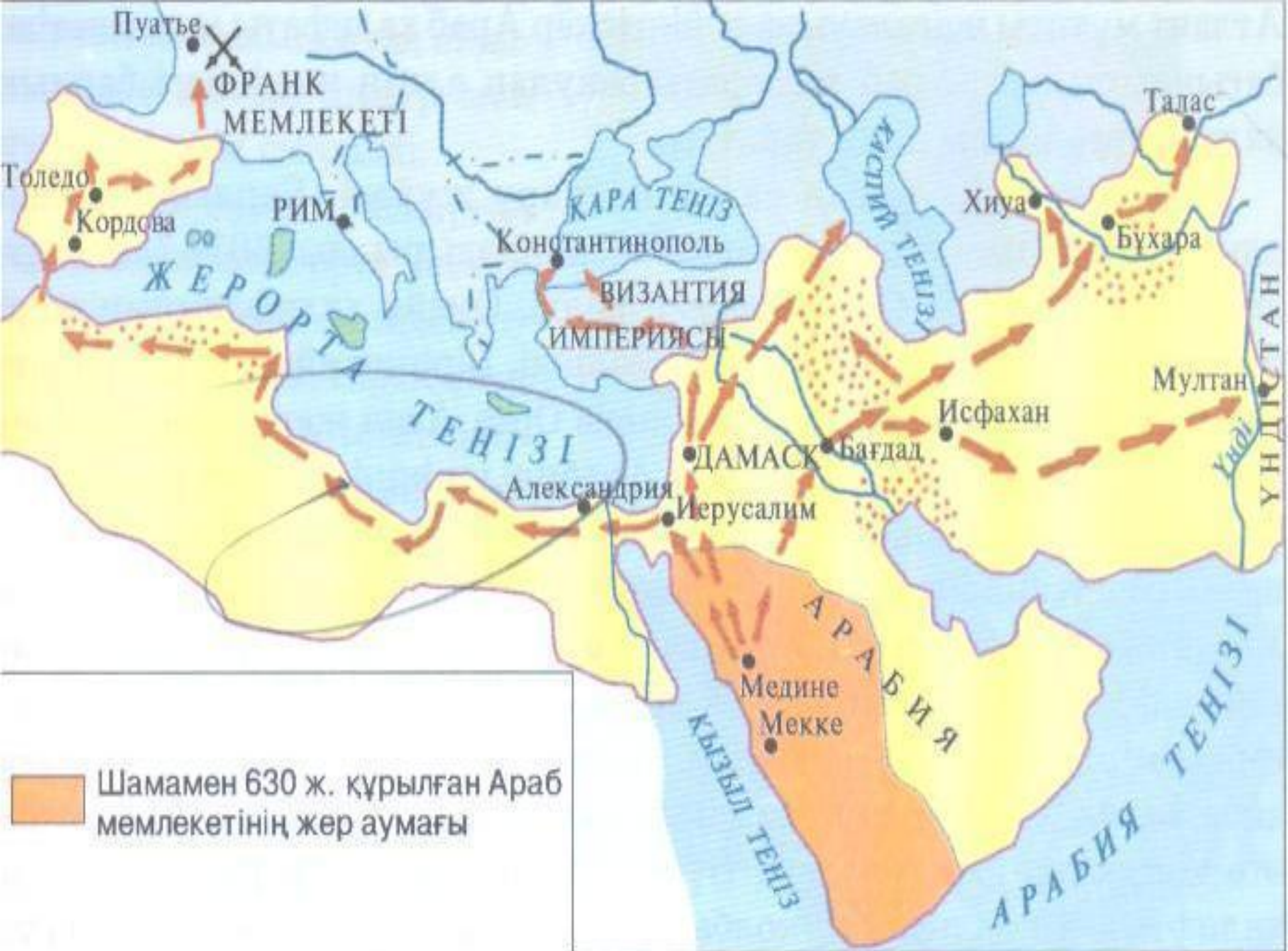
Мұхаммед ибн Абдулла
Әбді Мүтәліб ибн Хашим
\570-632\

WORLD SOCIETY - KOLKATA

Ислам дінінің орталығы - Мекке қаласы

АРАБ ХАЛИФАТЫ – сатылай кешенді талдау

1. Халифатты билеуші әулеттер

1.1 Омейя әулеті \661-750\

1.2 Аббас әулеті \750-1258\

2. Басқару жүйесі

2.1 Жоғарғы мемлекет билеушісі – ХАЛИФ

2.2 Аймақ басқарушысы - ӘМІР

2.3 Әмірдің екі орынбасары: біріншісі – салық жинады
екіншісі – дін істерімен айналысты

2.4 Мемлекеттің тірегі – ақсүйектер мен саудагерлер

2.5 Адал қызмет атқарғаны үшін берілген жер – “икта”

3. Жергілікті басқару аймағы – бес аймақ

3.1 Иран, Ирак, Шығыс Арабия, Хорасан, Орта Азия

3.2 Хиджаз, Йемен, Орталық Арабия

3.3 Армения, Әзірбайжан, Кіші Азияның шығыс бөлігі

3.4 Египет, Ливия, Триполи

3.5 Батыс Африка, Испания

4. Араб халифаты күшейді

4.1 Харун ар-Рашид \768-809\

4.2 Мамун \813-833\

5. Әлсіреуі – бірнеше тәуелсіз мемлекеттер құрылды

5.1 Бағдад халифаты \750-1235\

5.2 Фатимилер халифаты \909-1071\

5.3 Кордова халифаты \756-1031\

5.4 Саманилер мемлекеті \875-999\

6. Араб халифатын 1258 жылы Шыңғысханның немересі Хулагу құлатты

ІҮ.Жаттығу жұмысы:

а\Оқулықпен жұмыс:

Өзін-өзі тексеру сұрақтары

\26 бет\

ә\ Картамен жұмыс:

Қазіргі Арабия
түбегіндегі
мемлекеттерді ата

б\ Жылдар сөйлейді:

661-750 жж.

570-632 жж.

750-1258 жж

813-833 жж.

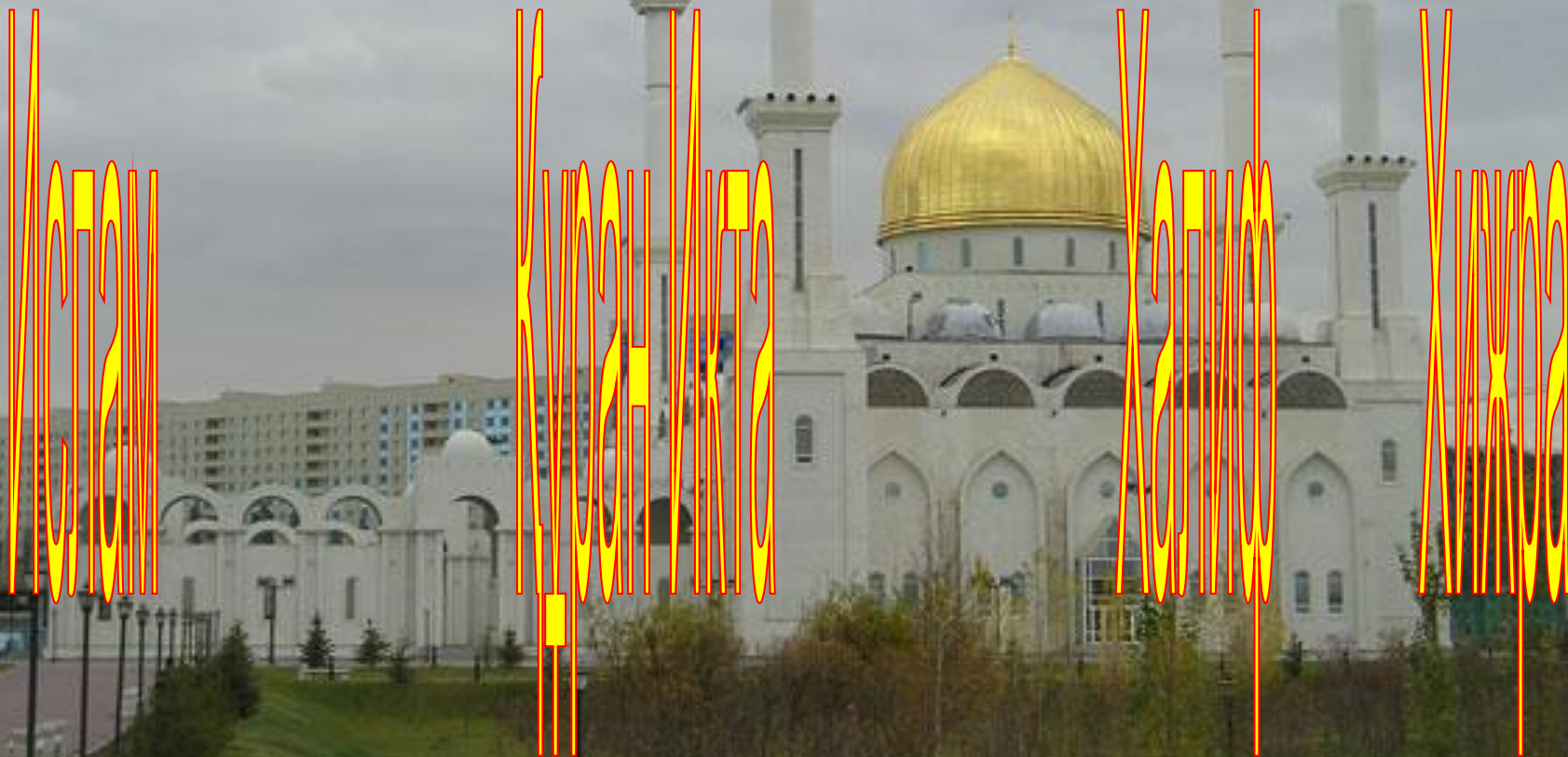
768-809 жж

756-1031 жж

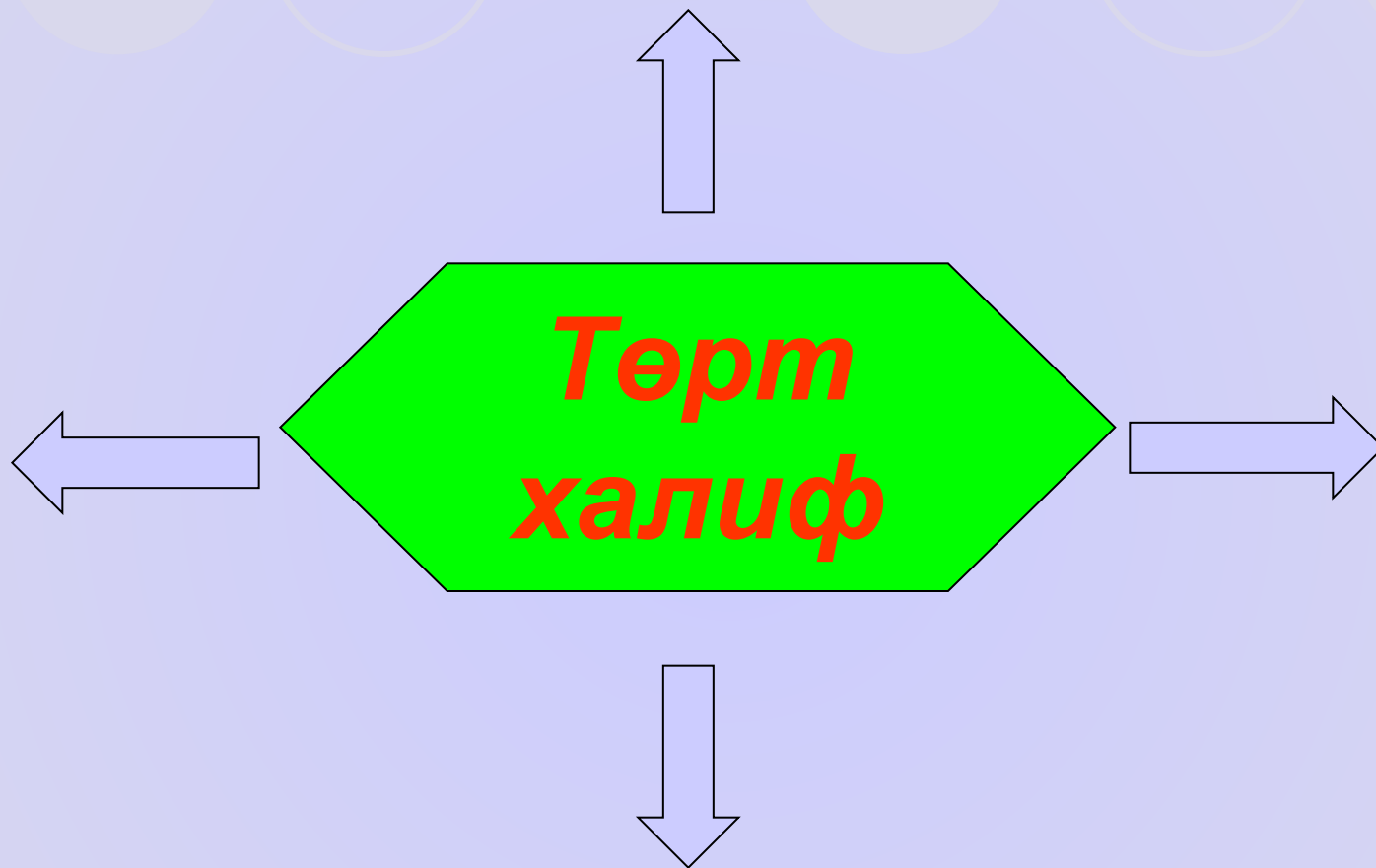
875-999 жж.

в\ “Мені түсін” \термин сөздер\

г\ Топтастыр:

д\ "Ойды тұжырымдау"

“Маған рухани күш, яғни адамның ішкі жандүниесінің тазалығымен діни-сенімі бір-бірімен тығыз байланысып, қатар жүретін сияқты көрінеді де тұрады. Адам алдымен рухани жағынан жетілуге қадам жасайды да,

содан кейін құдайды мойындайды, оған жақындай түседі. Мұсылман діні мен христиан діні – Қазақстанның рухани дүниесінің қос қанаты. Қай діннің болса да өмір сүруге құқығы бар. Ал адамдарда оларды таңдау құқығы, ождан бостандығы болуы тиіс... Құдайға құлшылық ету жас кезде де, егде тартқанда да жарасады”.

Н.Ә.Назарбаев.

Ү. Білімді есепке алу:

Толықтыру тесті:

- 1.Б.з III ғасырында Арабия түбегінде Лахмид өмір сүрді.
2. Елдің билігі қасиетті құран... шариғаттары арқылы жүргізілді.
3. Адал қызметі атқарғаны үшін ... берілді.
4. Ислам идеясын таратушы ...
5. Ежелден Арабия түбегін ...қоныстанды.

Баламалы тесті:

1. Жер мемлекеттік меншік болып саналды ма?

иә

жоқ

2. Араб халифаты 3 аймаққа бөлінді ме?

иә

жоқ

3. Халифатты билеуші әмір болды ма?

иә

жоқ

4. Арабтар Францияны жаулап алды ма?

иә

жоқ

5. Ислам дінінің орталығы – Мекка ма?

иә

жоқ

ҮІ. Үйге тапсырма:

1. 1. §4 \түсінік айту\
2. 2. Шығармашылық тапсырма:
 - а\ Мұхаммед пайғамбардың өмірі.
 - ә\ Мекке қаласы
 - б\ Араб халифатының дамуына үлес қосқан халифтар

ҮІІ. Бағалау.